

Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2015	RA15.0103	A 4	15/974

Onderwerp:

Beleidsplan handhaving Participatiewet 2016-2018, Handhavingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2016 en Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016

Portefeuillehouder: J. Bos

Inkomen
Kwaliteit
Reitze Wellen, telefoon ((0591)68 93 28)

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. Het Beleidsplan handhaving Participatiewet 2016-2018 met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 vast te stellen
2. De volgende verordeningen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 vast te stellen:
  - de Handhavingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2016
  - de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016
3. en de volgende verordeningen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 in te trekken:
  - de Handhavingsverordening WWB, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2013
  - de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2015

Samenvatting

Het Beleidsplan handhaving Participatiewet vormt het vervolg op het Meerjarenbeleidsplan Handhaving Wet Werk en Bijstand. Dit beleidsplan volgt de kaders uit het Meerjarenbeleidskader Participatiewet Werk en Wederkerigheid. Het Meerjarenbeleidskader – op 19 februari 2015 door uw raad vastgesteld – vormt namelijk het overkoepelende kader voor de Emmense uitvoering van de Participatiewet. Dit nieuwe beleidsplan biedt de uitvoering handvatten voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Participatiewet en de aanverwante wetten Ioaw, Ioaz en Bbz.

Tegelijkertijd wordt voorgesteld twee verordeningen behorende bij het handhavingsbeleid aan te passen. De gewijzigde handhavingsverordening stelt de raad in staat het beleidsplan – en daarmee de kaders – vast te stellen. De gewijzigde verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive beperkt het toepassen van (volledige) verrekening van boetes met de uitkering.

Bijlagen:

- Beleidsplan handhaving Participatiewet 2016-2018
- Handhavingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2016
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016
- Advies Cliëntenraad WWB d.d. 24 april 2015 (boeteverordening)
- Advies Cliëntenraad Pw & Wsw d.d. 27 oktober 2015 (beleidsplan)
- Adviesantwoord Cliëntenraad Pw & Wsw d.d. 17 december 2015

Stukken ter inzage:

Collegebesluit d.d. 15 december 2015.

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.		stuknr. B. en W.
2015	RA15.0103	A	4	15/974

1. Aanleiding voor het voorstel

Het Beleidsplan handhaving Participatiewet vormt het vervolg op het Meerjarenbeleidsplan Handhaving Wet Werk en Bijstand. Dit beleidsplan volgt de kaders uit het Meerjarenbeleidskader Participatiewet Werk en Wederkerigheid. Het Meerjarenbeleidskader – op 19 februari 2015 door uw raad vastgesteld – vormt namelijk het overkoepelende kader voor de Emmense uitvoering van de Participatiewet. Dit nieuwe beleidsplan biedt de uitvoering handvatten voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Participatiewet en de aanverwante wetten Ioaw, Ioaz en Bbz.

Tegelijkertijd wordt voorgesteld twee verordeningen behorende bij het handhavingsbeleid aan te passen.

2. Argumentatie/beoogd effect

Hieronder worden argumentatie en beoogd effect uiteengezet voor achtereenvolgens het beleidsplan, de handhavingsverordening en de boeteverordening.

Beleidsplan handhaving Participatiewet

Zoals boven aangegeven biedt dit nieuwe beleidsplan de uitvoering handvatten voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten. Met dit plan wordt het handhavingsbeleid aangepast op de Participatiewet en het Meerjarenbeleidskader Participatiewet Werk en Wederkerigheid.

Met dit beleidsplan gaat gemeente Emmen in de jaren 2016-2018 door op de ingeslagen koers op handhavingsvlak. De vier elementen van de landelijke aanpak Hoogwaardig Handhaven blijven leidend. Binnen deze elementen is er aandacht voor preventieve activiteiten, naast activiteiten om herhaling te voorkomen. Deze elementen vormen de handvatten voor de inzet op naleving en handhaving:

- Daadwerkelijk sanctioneren bij geconstateerde onrechtmatigheden
- Optimaliseren van de dienstverlening
- Vroegtijdige detectie door controle op maat
- Vroegtijdig en goed informeren op maat

Aanvullend op deze vier elementen van Hoogwaardig Handhaven hanteert gemeente Emmen als accenten in de aankomende planperiode de volgende uitgangspunten:

- Evenwicht tussen preventie en repressie
- Integrale aanpak van dienstverlening en handhaving
- Samenwerking handhaving in het sociaal domein
- Waarborging privacy

Conform het Meerjarenbeleidskader Participatiewet Werk en Wederkerigheid voert de gemeente Emmen tenslotte een stringent handhavingsbeleid, waarbij de wettelijke handhavingsinstrumenten benut worden. Naast werk is wederkerigheid namelijk een centraal thema in het participatiebeleid. Zo behouden we eveneens het draagvlak in de samenleving voor het op solidariteit gebaseerde stelsel. Op grond van dat stelsel blijven we steun bieden aan mensen die niet op eigen kracht kunnen participeren.

De voortgang en resultaten ten aanzien van dit beleidsplan worden regulier gemonitord. Daarnaast wordt het beleidsplan op twee momenten geëvalueerd. Een tussenevaluatie vindt eind 2016 plaats. De eindevaluatie vindt eind 2018 plaats. Op basis van de resultaten en conclusies uit deze eindevaluatie zal een nieuw beleidsplan worden opgesteld. Indien er tussentijdse ontwikkelingen optreden die van invloed zijn op het handhavingsbeleid, bijvoorbeeld bij wijziging van landelijke wet- en regelgeving, kan het beleidsplan worden bijgesteld.

Het beleidsplan is voor advies voorgelegd aan de Cliëntenraad Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening. De Cliëntenraad Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening heeft aangegeven op een viertal punten nader beleid voorgelegd te willen krijgen ter advisering dan wel nader inzicht te krijgen in de uitvoering van bepaald beleid. Het gaat hier enerzijds om beleid dat hoofdzakelijk in andere beleidsstukken

wordt vastgelegd (tegenprestatie en taaleis) en anderzijds om specifieke beleidsinstructies (afstemming boetes en kostendelersnorm). Ten aanzien van deze punten is toegezegd beleidsstukken op korte termijn voor te leggen dan wel toe te lichten. Aangaande een vijfde adviespunt over de informatievoorziening zijn reeds gesprekken geweest met de cliëntenraad. Daarnaast is toegezegd dat de cliëntenraad wordt betrokken bij de communicatie over het nieuwe beleidsplan. Het advies en de antwoordbrief zijn bij dit voorstel gevoegd.

Handhavingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz

Deze verordening is technisch aangepast aan de Participatiewet. Inhoudelijk is gewijzigd dat niet het college maar de gemeenteraad het beleidsplan handhaving vaststelt. Uw raad stelt zodoende de kaders vast waarbinnen het college de wet uitvoert.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Deze verordening is technisch aangepast aan de Participatiewet. Inhoudelijk is gewijzigd dat het toepassen van (volledige) verrekening van boetes met de uitkering is beperkt.

Alleen bij belanghebbenden die beschikken over een vermogen ter hoogte van drie maal de toepasselijke bijstandsnorm wordt de boete nog gedurende drie maanden volledig verrekend.

Wanneer het vermogen lager is dan driemaal de toepasselijke bijstandsnorm wordt de boete gedurende een maand verrekend zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De twee maanden daarna beschikt belanghebbende over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Wanneer aannemelijk is dat verrekening tot uithuiszetting zou leiden of wanneer er sprake is van dringende redenen wordt in alle gevallen met inachtneming van de beslagvrije voet verrekend.

Met de gekozen nieuwe opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden (voor de tweede keer binnen 5 jaar). Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van de gemeente. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden. De regeling zou dan zijn doel voorbij schieten.

De Cliëntenraad WWB heeft zonder nadere opmerkingen positief geadviseerd over deze verordening.

Vaststelling

Tenslotte wordt voorgesteld het beleidsplan en beide verordeningen vast te stellen, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016. Het verlenen van terugwerkende kracht betreft een discretionaire gemeentelijke bevoegdheid. De gemeente dient, bij afweging van de in aanmerking komende belangen, in redelijkheid te kunnen besluiten om deze terugwerkende kracht toe te kennen. Aangezien het beleidsplan en de handhavingsverordening enkel beleid op hoofdlijnen inhouden, en de boeteverordening minder strikt wordt, is het toekennen van terugwerkende kracht hier niet bezwaarlijk.

3. Relatie met bestaand beleid/eerder genomen besluiten

- Het collegebesluit d.d. 31 augustus 2011 met kenmerk BW.11.1014 met betrekking tot het Meerjarenbeleidsplan handhaving 2012-2014;
- Het raadsbesluit d.d. 25 april 2013 met kenmerk RA.13.0025 met betrekking tot de Verordeningen Wet Werk en Bijstand;
- Het raadsbesluit d.d. 19 februari 2015 met kenmerk RA.15.0005 met betrekking tot het Meerjarenbeleidskader Participatiebeleid Werk en Wederkerigheid;
- Het raadsbesluit d.d. 25 juni 2015 met kenmerk RA15.0043 met betrekking tot de Verordeningen Participatiewet.

4. Afstemming met externe partijen/communicatie

De Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016 is voor advies voorgelegd aan de Cliëntenraad WWB. De Cliëntenraad WWB heeft positief geadviseerd ten aanzien van deze verordening. Het Beleidsplan handhaving Participatiewet gemeente Emmen 2016-2018 is voor advies voorgelegd aan de Cliëntenraad Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening. De wijze waarop deze adviezen zijn betrokken bij het beleidsplan en de verordening is samengevat in de tweede paragraaf van dit voorstel. De adviezen alsmede onze antwoordbrief zijn bij dit voorstel gevoegd.

5. Financiële consequenties/voorgestelde dekking

Het Beleidsplan handhaving Participatiewet wordt uitgevoerd binnen de reguliere begroting.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 15 december 2015.

Burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

C. Bijl

Jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2016	RA15.0103	A 4	15/974

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2015, B&W nummer: 15/974;

b e s l u i t:

1. Het Beleidsplan handhaving Participatiewet 2016-2018 met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 vast te stellen
2. De volgende verordeningen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 vast te stellen:
  - de Handhavingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2016
  - de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016
3. en de volgende verordeningen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 in te trekken:
  - de Handhavingsverordening WWB, Ioaw en Ioaz gemeente Emmen 2013
  - de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2015

Vastgesteld in de openbare vergadering van 28 januari 2016.

de griffier,

de voorzitter,

H.D. Werkman

C. Bijl

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2015, B&W nummer: 15/974;;

gelet op het bepaalde in artikel 147, eerste lid van de Gemeentewet en gelet op artikel 8b van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t:

vast te stellen de Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Emmen 2016

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen
- b. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
- c. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
- d. Uitkeringsgerechtigde: personen met een uitkering ingevolge de Participatiewet, de IOAW en IOAZ
- e. de wet: de Participatiewet, de IOAW of IOAZ
- f. Voor zover niet anders is bepaald worden begrippen in deze verordening gebuikt in dezelfde betekenis van de wet

Artikel 2. Voorlichting en optimaliseren dienstverlening

De raad stelt een beleidsplan vast. Hierin staat onder andere op welke wijze aandacht wordt besteed aan het voorkomen van fraude door het vroegtijdig informeren en door een optimale dienstverlening. Onderdeel daarvan is de wijze waarop het college uitkeringsgerechtigden informatie geeft over rechten en plichten die aan het ontvangen van een uitkering zijn verbonden alsmede over de consequenties van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Artikel 3. Informatieverzameling

1. Het college voert onderzoeken uit om de rechtmatigheid van de uitkering te controleren, alsmede onderzoeken naar de reden van beëindiging van de uitkering, en neemt op basis daarvan besluiten met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitkering en de wederzijds tussen het college en de belanghebbende resterende verplichtingen en de afhandeling daarvan.
2. Het college maakt ter controle gebruik van bestandsvergelijkingen met actuele gegevens en van de samenloopsignalen die daaruit voortkomen.
3. Het college onderzoekt overige signalen en tips die relevant zijn voor het recht op bijstand, de IOAW of IOAZ uitkering

Artikel 4. Systematiek en middelen

1. In het beleidsplan wordt de in te zetten controlesystematiek en de middelen om de rechtmatigheid van de uitkering te controleren beschreven. De systematiek kan worden toegepast bij aanvraag, tijdens en na beëindiging van de uitkering.
2. Op basis van deze systematiek neemt het college besluiten met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitkering en de wederzijds tussen het college en de uitkeringsgerechtigde resterende verplichtingen en de afhandeling daarvan.

Artikel 5. Aangifte Openbaar Ministerie

Indien een gedraging van een uitkeringsgerechtigde leidt tot benadeling van de gemeente, doet het college, onverminderd de mogelijkheid om een boete op te leggen afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag en de ten onrechte verstrekte uitkering terug te vorderen, aangifte bij het Openbaar Ministerie, in overeenstemming met de door het Openbaar Ministerie op dit punt gehanteerde uitgangspunten.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Onder gelijktijdige intrekking van de Handhavingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Emmen

2013, zoals vastgesteld bij raadsbesluit op 25 april 2013, treedt deze verordening met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 in werking.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2016.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 28 januari 2016.

de griffier,

de voorzitter,

H.D. Werkman

C. Bijl

Toelichting

Algemeen

De gemeenteraad dient bij verordening regels te stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

In de verordening worden de hoofdlijnen rondom handhaving aangegeven. Nadere invulling wordt gegeven in het beleidsplan.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2. Voorlichting en optimaliseren dienstverlening

Onze gemeente hanteert de werkwijze: Hoogwaardige Handhaving. Deze werkwijze verbindt in de uitvoeringspraktijk evenwichtig preventieve en repressieve activiteiten. Handhaving wordt daarmee naar een hoger vlak getild.

Artikel 3. Informatieverzameling & artikel 4. Systematiek en middelen

In deze artikelen wordt aangegeven (met verwijzing naar het beleidsplan) dat gewerkt wordt met een signaal gestuurde controlesystematiek.

Naar aanleiding van een signaal kan worden overgegaan naar een intensieve controle. Bij een intensieve controle kunnen allerlei bronnen worden genoemd die geraadpleegd kunnen worden. In principe mogen veel bronnen geraadpleegd worden (ook in het kader van privacy) als de klant daarvan maar op de hoogte wordt gesteld (vroegtijdig informeren).

Dat kan soms ook achteraf; als er niets uit een onderzoek is gekomen, moet de klant toch op de hoogte gesteld worden dat er onderzoek is gedaan, welke gegevens zijn gebruikt en wat er met de gegevens/ resultaten is/ wordt gedaan.

Artikel 5. Aangifte Openbaar Ministerie

Naast het opleggen van een boete en het terugvorderen van de te veel verstrekte bijstand wordt aangifte van fraude gedaan bij het Openbaar Ministerie. Door het Openbaar Ministerie zijn richtlijnen opgesteld voor het doen van aangifte.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2015, nummer: 15/974;

gelet op het bepaalde in artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel d van de Participatiewet;

b e s l u i t:

vast te stellen de 'Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016'.

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
- b. recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de Participatiewet;
- c. bezit: waarde van de bezittingen waarover belanghebbende of diens gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, met uitzondering van bezittingen in natura, bedoeld in artikel 34, tweede lid onder a van de Participatiewet en het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen, bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Participatiewet;
- d. verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60, vierde lid, van de Participatiewet.

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.
2. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.
2. Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekent het college de recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.
3. Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen d, n, r en z van de Participatiewet.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 kan het college de recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet verrekenen indien:

- a. aannemelijk is dat verrekening op de wijze, bedoeld in de artikelen 2 of 3, zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin; of
- b. anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de Participatiewet, indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Artikel 6. Inwerkingtreding

1. De 'Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2013' wordt met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 ingetrokken.
2. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2016.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: ‘Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Emmen 2016’.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 28 januari 2016.

de griffier,

de voorzitter,

H.D. Werkman

C. Bijl

Toelichting

Algemeen

Op 1 januari 2013 is de “Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving” in werking getreden. Voor de Participatiewet introduceerde deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het college is verlicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden met de beslagvrije voet te verrekenen.

De Participatiewet verplicht de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten krijgen daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht.

De bevoegdheid van de gemeenteraad strekt zich slechts uit over het al dan niet in acht nemen van de beslagvrije voet bij verrekening van de recidiveboete. Daar waar terugvordering en invordering niet door de wetgever is verplicht, blijft sprake van een bevoegdheid van het college.

In het kader van pseudoverrekening kan een andere gemeente ons verzoeken om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). Wij moeten in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden dan kan de belanghebbende ons verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, tweede lid, van de Participatiewet is geregeld dat het college die de uitkering verstrekt, de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van de belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat bij de beslissing op dat verzoek wordt gehandeld analoog aan de regels die in deze verordening zijn vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

In deze bepaling zijn enkele begrippen nader omschreven. De meesten behoeven geen nadere toelichting.

Bezit

De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Dit begrip is niet hetzelfde dan het begrip vermogen zoals bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet. Eventueel aanwezige schulden spelen geen rol. Ook de meeste vrijlatingen van artikel 34, tweede lid zijn niet van toepassing. Een uitzondering is gemaakt voor de algemeen gebruikelijke bezittingen in natura.

Verrekenen

De Participatiewet kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaatsvindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op

te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het college slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderingsmogelijkheden die de belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10% op grond van artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden, nu de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n, r, of z, van de Participatiewet worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het college laat deze inkomsten dus niet buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in lid 3.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het college zal moeten toetsen.

In onderdeel a is geregeld dat het college kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot uithuiszetting van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien.

Een dreigende uithuiszetting wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen dan een dreigende uithuiszetting, kan het college rekening houden met de bescherming van de beslagvrije voet. Van dringende redenen is niet snel sprake. Het gaat slechts om incidentele gevallen, waarbij de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende en diens gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan de middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 6ob, derde lid, van de Participatiewet is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het college die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 6. Intrekken oude verordening

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.